

RIKSMEKLINGSMANNENS FORSLAG

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

på den ene side

og

NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

på den annen side

vedrørende tariffrevisjonen 2008 – samtlige tariffområder

I. Varighet

Samtlige tariffavtaler mellom LO og NHO som har utløp til og med 1. juli 2008 fornyes med de endringer og tilføyelser som følger av denne protokoll og de forbundsvise tilpasningsforhandlinger ført i henhold til protokoll av 6. mars 2008.

De nye avtalene gjelder i to – 2 - år fra deres respektive utløpsdatoer, og videre ett år om gangen dersom ikke en av partene skriftlig har sagt opp avtalen med to – 2 – måneders varsel.

II. Reguleringsbestemmelser for 2. avtaleår

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom LO og NHO eller det organ LO bemyndiger om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i Los representantskap eller det organ LO bemyndiger og NHOs hovedstyre. Hvis partene ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 – fjorten – dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 14 – fjorten – dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. april 2009).

III. Lønn

1. Generelle tillegg
Det gis et generelt tillegg på kr 2,- per time.
2. Lavlønn/likelønnstillegg
Det gis et ytterligere tillegg på kr 3,- per time til ansatte omfattet av følgende overenskomster:

54 Sandtakoverenskomsten	11 Renhold på land i egen regi
136 Konservesfabrikker	487 Amb-overenskomsten
477 Miljøbedrifter i Norge	296 Teko-overenskomsten
138 Fiskeindustri	144 Fiskematfabrikker
173 Havnetariffen	293 Landforpleiningsavtalen
147 Flatbrødfabrikker	329 Glass og keramisk industri
131 Egg- og fjærfekjøttindustrien	301 Parkeringsselskaper
70 Butikkoverenskomsten	79 Hotell- og restaurantavtalen - Riksavtalen
151 Nestle Norge og Normilk AS	105 Vaskerier og renserier
14 Vekteroverenskomsten	10 Renholdsbedrifter
153 Iskremfabrikker	308 Bensinstasjoner
377 Transportselskaper i Norge	415 Fritids- og aktivitetsavtale
370 Naturbruk	143 Rieber & Søn ASA, Elverum
481 Pleie- og omsorgsoverenskomsten	394 Serviceoverenskomst for Svalbard
196 Jordan	

3. Tilleggene gis med virkning fra 01.04.2008.

IV. Forbundsvisse tilpasningsforhandlinger

I henhold til protokoll av 6. mars 2008 mellom LO og NHO er det ført forbundsvisse tilpasningsforhandlinger.

Protokollene fra de forbundsvisse forhandlingene er **Bilag 1** til Riksmeklingsmannens forslag, og inngår som en del av avstemningsgrunnlaget.

I forbindelse med de avtalte tilpasningsforhandlinger under årets tariffrevisjon har de fleste overenskomstområder endret satsen for matpenger fra kr 67,- til kr 70,-.

LO og NHO er enige om at endring av satsen til kr 70,- gjennomføres i alle overenskomster som fra tidligere har lavere satser for matpenger.

V. Innregning av tillegg

Alle minstelønnsatser, normallønnsatser og personlige lønninger i aktuelle overenskomster, forhøyes med de i pkt. III og IV nevnte tillegg.

Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste reguleres i aktuelle overenskomster slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med de i pkt III og IV nevnte tillegg.

Inntil enighet om regulering av akkorder mv er oppnådd, betales tilleggene per arbeidet time. Det skal også være adgang for partene til å avtale at tilleggene skal holdes utenfor

akkorder mv og betales per arbeidet time.

VI. Lokale forhandlinger

Lokale forhandlinger skal føres på basis av de enkelte overenskomster og slik at tillegg skal gis på grunnlag av den enkelte bedrifts økonomiske virkelighet, dvs. bedriftens økonomi, produktivitet, fremtidsutsikter og konkurranseevne.

Lokale forhandlinger skal føres mellom de stedlige parter og skal være reelle, uavhengig av hvilke begreper overenskomstene inneholder mht forhandlinger, drøftinger, vurderinger eller lignende.

VII. Avtalefestet pensjon (AFP)

Partene har kommet til enighet om ny AFP-ordning som skal tre i kraft fra 1. januar 2010. Avtalen følger som **bilag 2**. Sammen med Statsministerens svarbrev av 2. april 2008 utgjør dette en samlet løsning for ny AFP-ordning. Statsministerens brev følger som **bilag 3**.

VIII. Foreldrepermisjon

Følgende bestemmelse innarbeides i samtlige overenskomster:

”Bedriften skal i forbindelse med de lokale lønnsforhandlingene også foreta en lønnsvurdering av arbeidstakere som er fraværende på grunn av foreldrepermisjon”.

IX. Lærlinger

1. Grunnlaget for fastsetting av lærlinglønn skal være ordinær lønn for nyutdannet fagarbeider i bedrift, dersom det ikke i den enkelte tariffavtale er avtalt at grunnlaget skal fastsettes i bransjen.

For overenskomster som har andre beregningsmåter som gir bedre lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger beholdes disse.

Særskilt for Riksavtalen (Hotell- og restaurant)

Beregningsgrunnlaget for lærlinger beholdes uendret. Partene er enige om at man i løpet av inneværende tariffperiode vil gjennomgå lønnsfastsettelsen for lærlinger.

Særskilt for grafisk/kartonasje

Bestemmelsen iverksettes i grafisk/kartonasje fra 1.4.2010.

2. Ved overtidsarbeid skal lærlingene minst lønnes som øvrig ufaglærte i bedriften.

For overenskomster som har andre beregningsmåter for overtid som gir høyere overtidsbetaling for lærlingen beholdes disse.

3. Partene er enige om å sende en henvendelse til regjeringen om forhøyelse av lærlingtilskudd til lærebedriftene.

X. Opplysnings- og utviklingsfondet og Sluttvederlagsordningen - premiejustering
Partene er enige om at satsene arbeidsgiver betaler per ansatt til O&U-fondet økes med kr. 48,- per år for heltidsansatt. De øvrige satsene justeres ikke. Endringen skjer med virkning fra 1. juli 2008.

Partene er videre enige om at satsene arbeidsgiver betaler per ansatt til Sluttvederlagsordningen reduseres med kr. 48,- per år for heltidsansatt. De øvrige satsene justeres ikke. Endringen skjer med virkning fra 1. juli 2008.

XI. Sluttvederlagsordningen

Partene er enige om at det i løpet av kommende tariffperiode foretas en gjennomgang av økonomien i Sluttvederlagsordningen med sikte på å tilpasse premienivået til forventede lavere fremtidige utbetalinger i forbindelse med innføringen av den nye AFP-ordningen i 2010.

XII. Lønnsstatistikk

Det er i begge parters interesse at det foreligger best mulig lønnsstatistikk samlet og per tariffavtale til tariffoppgjørene. Dette er helt avgjørende for beregning av lønnsnivå, lønnsutvikling, minstelønnsatser og garantiordninger.

På bakgrunn av dette igangsetter partene et arbeid for å kartlegge konsekvensene av dagens praksis og på sikt fremskaffe en bedre lønnsstatistikk. Det forutsettes at Statistisk sentralbyrå som primærinnsamler av data trekkes med i et slikt arbeid.

XIII. Gjennomføring

Endringene gjøres gjeldende med virkning fra 1. april 2008 med mindre annet fremgår. Lønnsforhøyelsene gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før vedtagelsen. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg mv for arbeid utført før vedtagelsen.

XIV. Tariffpolitiske forutsetninger

Partene forutsetter at den samlede lønnsveksten som avtales sentralt og lokalt skal være normgivende både for ledere og andre grupper av arbeidstakere i bedriftene, og for hele arbeidsmarkedet for øvrig.

XV. Svarfrist

Torsdag 24. april kl. 1400

XVI. Vedlegg

Bilag 1 – Oversikt over protokollene fra de forbundsvisse tilpasningsforhandlinger

Bilag 2 – Avtale om ny AFP-ordning

Bilag 3 – Statsministerens brev av 2. april 2008

BILAG 1

Partene har ført tilpasningsforhandlinger med følgende mandat:

Det gjennomføres forbundsvise tilpasningsforhandlinger etter følgende retningslinjer:

1. Det gjennomføres forbundsvise tilpasningsforhandlinger i uke 10/11. Status i tilpasningene innrapporteres til forhandlingsledelsen innen tirsdag 11.03 kl. 0900. Tilpasningsforhandlingene avsluttes senest onsdag 12.03. kl. 1000.
2. De forbundsvise tilpasningsforhandlingene kan finne sted innenfor hvert overenskomstområde, eller samlet for flere overenskomster mellom forbund og landsforening.
3. Forhandlingene gjennomføres med et begrenset antall representanter fra hver av partene etter nærmere avtale.
4. Av oppgjørets totale økonomiske ramme kan disponeres inntil kr 0,50 pr. time til endringer i overenskomsten.
5. Dersom partene ikke blir enige om disponeringen av hele eller deler av beløpet, gis beløpet eller det resterende, som generelt tillegg.
6. Oppnås det ikke enighet om endringer i overenskomsten fortsetter gjeldende bestemmelser uendret.
7. Det skrives protokoll fra tilpasningsforhandlingene. Protokollene vedlegges det endelige resultat mellom partene.
8. LO og NHO bistår i de forbundsvise forhandlingene etter behov.

.....

Nedenfor er gjengitt hvilke tariffområder som har vært omfattet av disse tilpasningsforhandlingene:

I. Abelia

Dok 1 466 Forskning og undervisning (m/vedlegg) (NTL)

II. Bensinforhandlerens Bilbransjeforening

Dok 1 308 Bensinstasjoner (HK)

III. Byggenæringens Landsforening			
Dok 1	6	Asfaltarbeid og Vedlikehold	(NAF)
	37	"	(FF)
Dok 2	4	Anleggsoverenskomsten	(NAF)
Dok 3	5	Kraftlinjefirmaer	(NAF)
Dok 4	328	Byggeindustrien	(FF)
Dok 5	331	Fellesoverenskomsten Byggfag	(FF)
IV. Energibedriftens Landsforening			
Dok 1	330	E-verksoverenskomsten	(EL&IT)
V. Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening			
Dok 1	138	Fiskeindustrioverenskomsten	(NNN)
Dok 2	102	Fiskemelindustrien	(Industri Energi)
Dok 3	170	Havbruksoverenskomsten	(FF)
VI. Kjøttindustriens Fellesforening			
Dok 1	131	Egg- og Fjærfekjøttindustrien	(NNN)
	135	"	(NNN)
Dok 2	134	Kjøttindustrien	(NNN)
Dok 3	369	Grossister	(NTF)
VII. Logistikk- og Transportindustriens Landsforening			
Dok 1	173	Havnetariffen	(NTF)
	174	LKAB-Transportforbundet	(NTF)
	179	Losse- og lasteoverenskomst, Sør- og Nord-Norge	(NTF)
	183	Speditører	(NTF)
	187	Schenker AS	(NTF)
	190	Rammeavtale losse- og lastearb.fastlønn	(NTF)
Dok 2	416	Malmtrafikk AS	(NJF)
Dok 3	434	Malmtrafikk AS lokomotivpersonalet	(NLF)
VIII. Mediebedriftens Landsforening			
Dok 1	189	Aviser- pakkerioperatører- sjåfører/bilhjelp	(NTF)
Dok 2	58	Avistrykkerier	(FF)
Dok 3	456	Medieoverenskomsten	(HK)
Dok 4	457	Avisbudavtalen	(NTF)
IX. NHO Forhandlingsavdelingen / Interimgruppen			
Dok 1	68	Standardoverenskomsten	(HK)
Dok 2	70	Butikkoverenskomsten	(HK)
Dok 3	453	Norges Blindeforbund og Oslo kinematografer (Fagforb)	
Dok 4	485	Telenor	(EL & IT)
Dok 5	11	Renhold på land i egen regi	(NAF)
Dok 6	498	TConnect AS og OilCamp AS	(EL & IT)
Dok 7	198	Tekniske Funksjonærer	(FLT)
Dok 8	201	Rammeavtale arbeidsledere/byggfag	(FLT)

X. NHO Grafisk			
Dok 1	55	Bokbinderier	(FF)
	56	Trykkerier og reprobedrifter	(FF)
	441	Serigrafioverenskomsten	(FF)
XI. NHO Håndverk			
Dok 1	81	Tannteknikeroverenskomsten	(FF)
Dok 2	116	Frisøroverenskomsten	(Fagforb)
XII. NHO Idrett			
Dok 1	452	Fotball-håndball og ishockey	(NISO)
XIII. NHO Luftfart			
Dok 1	428	Sandefjord Lufthavn	(NTL)
Dok 2	388	Helikopterservice – Trafikkpersonell	(Industri Energi)
Dok 3	89	Flyoverenskomsten	(FF)
Dok 4	470	Luftfartsoverenskomsten (m/vedlegg)	(HK)
XIV. NHO Mat og Drikke			
Dok 1	148	Bryggeri	(NNN)
	152	Margarin	(NNN)
	142	Kavli	(NNN)
	133	Baker- og Konditor	(NNN)
	145	Møller og Før	(NNN)
	143	Rieber & Søn (Elverum)	(NNN)
	149	Sjokolade- og sukkervare	(NNN)
	139	Rieber Toro	(NNN)
	302	Snacks	(NNN)
	141	Idun	(NNN)
	140	Tobakk	(NNN)
	158	Arcus	(NNN)
	136	Konserves	(NNN)
	151	Nestlé Norge og Normilk AS	(NNN)
	147	Flatbrød	(NNN)
	144	Fiskemat- og salat	(NNN)
	153	Iskrem	(NNN)
	137	Hermetikk	(NNN)
XV. NHO Reiseliv			
Dok 1	415	Fritids- og aktivitetsavtale	(NAF)
Dok 2	333	Skianlegg	(NAF)
Dok 3	393	Serviceoverenskomsten for Svalbard	(NAF)
Dok 4	200	Hotell og Restaurant arbeidsledere	(FLT)
Dok 5	293	Landforpleiningsavtalen	(FF)
Dok 6	79	Hotell og Restaurant Riksavtalen	(FF)

XVI. NHO Service

Dok 1	481	Pleie- og omsorgsoverenskomsten	(Fagforb)
Dok 2	118	Ambulanseoverenskomsten	(Fagforb)
Dok 3	487	AMB-overenskomsten	(FF)
Dok 4	13	Tunnel-, Bom- og Broselskaper	(NAF)
Dok 5	10	Renholdsbedrifter	(NAF)
Dok 6	14	Vekteroverenskomsten	(NAF)
Dok 7	301	Parkeringselskaper	(NAF)
Dok 8	390	Service- og vedlikeholdsoverenskomsten	(NAF)

XVII. Norges Bilbransjeforbund

Dok 1	91	Biloverenskomsten	(FF)
Dok 2	77	Rammeavtale bilselgere	(HK)

XVIII. Norsk Industri

Dok 1	184	Oljeselskaper	(NTF)
Dok 2	159	Fellesoverenskomsten – Treforedling	(FF)
Dok 3	50	Wallboardfabrikker	(FF)
Dok 4	327	Bergindustrien	(NAF)
	299	Store Norske Spitsbergen Grubekompani	(NAF)
	343	Hustadmarmor AS	(NAF)
Dok 5	197	Laerdal Medical A/S	(NTAF)
Dok 6	88	Nexansoverenskomsten	(FF)
Dok 7	352	Teknologi- og dataoverenskomsten	(FF)
Dok 8	83	Verkstedsoverenskomsten	(FF)
Dok 9	195	Møbel- og annen treindustri	(NTAF)
Dok 10	296	Teko-overenskomsten	(FF)
Dok 11	53	Stenindustri	(FF)
Dok 12	54	Sandtakoverenskomsten	(FF)
Dok 13	57	Eske, kartonasje- og papirvarefabrikker	(FF)
Dok 14	196	Jordan	(NTAF)
Dok 15	101	Den elektrokjemiske industri	(Industri Energi)
	105	Vaskerier og Rensierier	(Industri Energi)
	106	Kjemisk teknisk overenskomst	(Industri Energi)
	109	Farmasøytiske bedrifter	(Industri Energi)
	329	Glass og keramisk Industri	(Industri Energi)
	384	Norbar Minerals AS	(Industri Energi)
Dok 16	478	IKT-overenskomsten	(EL & IT)
Dok 17	62	Kabelmontøroverenskomsten	(EL & IT)

XIX. Norsk Teknologi

Dok 1	60	Elektrofagene	(EL & IT)
Dok 2	59	Heisfaget	(EL & IT)

XX. Oljeindustriens Landsforening

Dok 1	124	Landbaseavtalen	(Industri Energi)
	123	Forpleiningsvirksomhet	"
	125	Oljeboringsbedrifter	"
	129	Operatøravtalen	"
	130	Operatørselskaper mv - landvirksomhet	
	357	Oljeservicebedrifter	

XXI. Rederienes Landsforening

Dok 1	160	Besetning i ferge- og lokalfart	(NSF)
	471	" passasjerskip i kystfart	(NSF)
	472	" lasteskip i kystfart	(NSF)
	167	Bukseringsrederier	(NSF)
	165	Redningsselskapet - Besetning	(NSF)

XXII. Skogbrukets Landsforening

Dok 1	370	Naturbruk	(FF)
-------	-----	-----------	------

XXIII. Transportbedriftenes Landsforening

Dok 1	501	Bussbransjeavtalen	(NTF)
Dok 2	377	Transportselskaper i Norge	(NTF)
Dok 3	477	Miljøbedrifter i Norge	(NTF)
Dok 4	403	Taxisentraler i Norge	(HK)

RIKSMEKLINGSMANNEN

Statsminister Jens Stoltenberg
Statsministerens kontor
0033 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
2008/027-3 SL/Kyb
Sak 2008-001

Dato
02.04.2008

Meklingen mellom LO og NHO. Etableringen av en ny AFP-ordning.

Statsministeren er kjent med at meklingen pågår og den kontakt det har vært mellom partene og Regjeringen om utformingen av en ny AFP-ordning. Partene har under meklingen framforhandlet en avtale om ny AFP-ordning, se vedlegg. Som tidligere drøftet og som det framgår av avtalen forutsetter den en medvirkning fra Regjeringen for å kunne gjennomføres. Jeg ber på vegne av partene om en tilbakemelding fra Statsministeren om Regjeringen er villig til en slik medvirkning.

Vennlig hilsen

Svein Longva

Avtale
mellom LO og NHO om
ny AFP-ordning

1. Innledning

Stortingets vedtak om ny alderspensjon i folketrygden fra 2010 forutsetter at øvrige deler av pensjonssystemet skal tilpasses den nye reformen.

Den nye alderspensjonen er utformet slik at den enkelte, gjennom arbeidsinntekt eller ved annen pensjonsopptjening, opparbeider en pensjonsrettighet hvor nivået på den årlige pensjonen i hovedsak fremkommer som en konsekvens av opptjeningen og utviklingen i levealderen.

Alderspensjonen er bygget opp slik at den skal stimulere til økt yrkesaktivitet, men gir samtidig anledning til tidligpensjon fra 62 år.

På denne bakgrunn er partene enige om at eksisterende AFP-ordning skal avløses av en ny AFP-ordning som er tilpasset regelverket i den nye alderspensjonen.

2. Den nye AFP-ordningen

- 2.1 Partene er enige om at dagens AFP-ordning avløses av en ny permanent AFP-ordning fra 1. januar 2010.
- 2.2 Den nye AFP-ordningen bygges opp etter de samme regler som for alderspensjonen. Fram til 2015 er opptjeningen i folketrygden basert på dagens regler. Deretter innføres de nye reglene gradvis fram til 2025.
- 2.3 Partene er enige om at ny AFP skal gis som et årlig livsvarig påslag til alderspensjonen basert på en to-nivåmodell. Nivåene defineres som prosentandel i forhold til lønn ved 40 års opptjening. Ytelsen skal være livsvarig, men kan ha høyest nivå de første årene.
- 2.4 Rettigheter til AFP skal kunne tas ut fra fylte 62 år for alle som er omfattet av ordningen. Senere uttak gir høyere utbetaling regnet pr. år.
- 2.5 Den nye AFP-ordningen omfatter alle ansatte i bedrifter som er, eller blir, bundet av ordningen.

2.6 Arbeidstakere født innen 31. desember 1947 har rettigheter etter dagens AFP-ordning.

3. Opptjening av rettigheter

3.1 Opptjeningsreglene for AFP skal være lik opptjeningsreglene for inntekstpensjon i folketrygden, men stopper ved fylte 62 år. Den øvre grense for opptjeningsgrunnlaget settes til 7,1 G (modell F62 i AFP-utvalgets rapport). Opptjeningsprosenten for AFP-påslaget skal være 0,314.

3.2 AFP-påslaget skal være livsvarig og regnes med i minstekravet til opptjeningen av garantipensjon etter folketrygden.

3.3 Det etableres et sikringssystem i ordningen som sikrer mot at en eventuell rask innfasing skal gi tap av pensjonsrettigheter ved overgang til nytt system.

4. Uttak av AFP

4.1 For å kunne få AFP-påslaget må arbeidstakeren på uttakstidspunktet være ansatt og reell arbeidstaker i en bedrift som er omfattet av ordningen.

4.2 For å kunne ta ut AFP-påslaget må arbeidstakeren oppfylle folketrygdens opptjeningsregler for å få alderspensjon, jfr. punkt 3.2. I tillegg må vedkommende ha vært omfattet av AFP-ordningen i minimum 7 av de siste 9 år.

4.3 Uttak av AFP-påslaget kan ikke skje etter 70 år.

5. Pensjonsnivåer

5.1 Uttaksreglene er basert på at den samlede utbetalingen av AFP ikke påvirkes av uttaksalderen (nøytral modell). Høyere uttak mellom 62 og 67 år finansieres ved lavere AFP-uttak etter 67 år, jfr. likevel punkt 4.3.

5.2 Uttak av AFP-påslaget skal kunne kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting.

5.3 Ved tallfestingen av AFP-påslaget benyttes folketrygdens regler for levealderjustering. AFP-påslaget reguleres tilsvarende alderspensjonen i folketrygden.

6. Finansiering

6.1 Partene er enige om at det samlede økonomiske omfang av den nye AFP-ordningen er nåverdien av dagens AFP-ordning, regnet i faste 2007-lønninger.

- 6.2 Staten er ansvarlig for å yte tilskudd til de arbeidstakere som til enhver tid er omfattet, jfr. punkt 6.1. Det innebærer at økt tilslutning til ordningen, samt endringer som skyldes demografi også omfattes. Statens tilskudd skal utgjøre halvparten av ytelsen fra arbeidsgiverne. Aktuelle arbeidsgivere og staten er ansvarlig for sine ytelser uavhengig av hverandre. Statens tilskudd utbetales direkte til arbeidstakerne.
- 6.3 Arbeidsgivernes andel finansieres ved en premie for alle ansatte i bedrifter som er omfattet av ordningen. Partene kan avtale endring av premien.
- 6.4 Partene er enige om at premieberegningen fastsettes som en prosentandel av inntektsgrunnlaget (Post 111 A. Partene forutsetter at administrasjonen for ordningen får tilgang til aktuelle data). Det er uaktuelt med egenandel for bedriftene i den nye AFP-ordningen.
- 6.5 Det innbetales ikke premie for årslønn under 1 G. Ansatte over 62 år unntas ved premieberegningen.
- 6.6 Premieberegningen foretas av LO og NHO, etter innstilling fra styret i AFP.
- 6.7 Premien innbetales til Felleskontoret for LO/NHO-ordningene.

7. Fondoppbygging

- 7.1 Arbeidstakere som benytter ordningen er garantert utbetaling av AFP-påslaget uavhengig av bedriftenes betalingsevne.
- 7.2 Bredden i finansieringsgrunnlaget gir i seg selv sikkerhet for at ordningen kan innløse fremtidige forpliktelser. I tillegg skjer en oppbygging av et bufferfond fordi utbetalingene til AFP strekkes ut over tid. Samlet sikrer dette arbeidsgivernes forpliktelser til løpende utbetalinger.
- 7.3 Ordningen etableres atskilt fra dagens AFP-ordning som forutsettes avviklet innen 2015.
- 7.4 AFP-styret avgjør anbringelsen av fondets midler. Kapitalforvaltning i fondet kan skje etter mønster av Statens Pensjonsfond Utland.

Den positive likviditetsvirkningen av overgang til ny AFP nyttes til å fondere arbeidsgivernes framtidige forpliktelser.

8. Mobilitet

- 8.1 For å unngå tap av AFP-rettighet for arbeidstakere som skifter tarifftilknytning, etableres en felles ordning for privat sektor.
- 8.2 Det etableres i tillegg en overføringsmulighet for opptjente rettigheter mellom offentlig og privat sektor.

9. Evaluering og Pensjonsråd

- 9.1 Det er et hovedsiktemål at pensjonsreformen skal medvirke til lengre yrkesløp i takt med at levealderen øker. Dette krever et bærekraftig arbeidsliv. Det er viktig at levealdersjusteringen ikke forsterker sosiale skjevheter som er knyttet til systematiske forskjeller i levealder mellom ulike grupper i befolkningen.

Det vil ta tid å få alle elementer på plass og se virkningen av nytt samlet pensjonssystem. Blant annet vil nytt opptjeningsystem først være fullt ut innfaset i 2025. Det vil også være usikkerhet knyttet til blant annet befolkningsutvikling og den alminnelige økonomiske situasjon.

- 9.2 For å overvåke disse sidene ved innfasingen av pensjonssystemet og arbeidslivets utvikling, skal det opprettes et Pensjonsråd, bestående av (representanter for organisasjonene, AID, Finansdep, SMK....). Rådet skal utarbeide en (årlig) rapport om viktige utviklingstrekk i arbeidslivet og på pensjonsområdet og utføre andre oppdrag regjeringen måtte gi.

Rådet etableres med et eget sekretariat tilknyttet AID.

- 9.3 Senest i 2017 skal partene, med assistanse av Pensjonsrådet, evaluere overgangen til ny AFP og vurdere behovet for endring av ytelsenes størrelse.

10. Tilknytning til Folketrygden og Statens medvirkning

- 10.1 Staten bidrar til at pensjonsnivået (folketrygd + AFP-påslag) for nye årskull med AFP f.o.m. år 2010 minst skal tilsvare dagens nivå (både før og etter 67 år) ved pensjonsuttak ved 62 år.
- 10.2 Det forutsettes da at skattereglene holdes fast, slik at nivået opprettholdes regnet både før og etter skatt.
- 10.3 Mange nye pensjonister de nærmeste årene fra 2010 vil merke skjerpede regler uten å dra fordel av de økte opptjeningsmuligheter som gis i ny folketrygd. På denne bakgrunn må levealdersjusteringen kompenseres (helt/delvis) slik at nivået på samlet pensjon ved 62 år (folketrygd + AFP-påslag) holdes uendret.

Partene er enige om at ordningene under pkt. 10 ikke skal ha økonomiske konsekvenser for arbeidsgiverne.

STATSMINISTEREN

Oslo, 2. april 2008

Riksmeklingsmannen
Grensen 3
0159 Oslo

Lønnsoppgjøret 2008 – tilpasset AFP

Jeg viser til brev fra Riksmeklingsmannen av 2. april 2008 med avtale mellom Landsorganisasjonen i Norge og Næringslivets Hovedorganisasjon om ny AFP-ordning.

Pensjonsreformen er avgjørende for å trygge framtidens pensjoner gjennom et sosialt og økonomisk bærekraftig pensjonssystem. Med to brede forlik har Stortinget 26. mai 2005 og 23. april 2007 fastslått hovedtrekkene i reformen. Det er blant annet vedtatt nye regler for opptjening av alderspensjon der alle år skal telle med. Den øvre begrensningen på 40 opptjeningsår i dagens folketrygd faller dermed bort. Det åpnes for fleksibelt uttak fra 62 år, og pensjonen øker ved senere uttak. Arbeid kan kombineres med pensjon uten avkorting. Stortinget har videre vedtatt levealdersjustering av alderspensjon for nye alderspensjonister fra 2010, og nye regler for regulering av alderspensjon under utbetaling for alle alderspensjonister fra samme tidspunkt.

Det nåværende regelverket for avtalefestet pensjon (AFP) er tilpasset dagens alderspensjon i folketrygden. Når denne endres må det gjøres tilpasninger i AFP. Regjeringens utgangspunkt har vært at AFP videreføres i form av et nøytralt påslag til alderspensjonen i folketrygden. Dermed kan også AFP kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting. Med en slik utforming vil AFP sammen med ny alderspensjon i folketrygden bidra til å nå de sentrale målene for pensjonsreformen.

Samlet pensjonsnivå fra folketrygden og AFP kan med en utforming i tråd med Regjeringens utgangspunkt slik det ble konkretisert i det partssammensatte AFP-utvalget – herunder den økonomiske rammen for en tilpasset AFP – bli lavere enn dagens AFP for de første kullene med 62-åringer fra 2010. Dessuten innebærer

levealdersjusteringen fra 2010 at de første kullene av pensjonister må arbeide lenger for å motvirke effekten av levealdersjusteringen enn de som får sin pensjon beregnet etter nye opptjeningsregler. I tillegg er det kort tid til pensjonsreformen iverksettes slik at den enkelte har mindre muligheter til å tilpasse seg.

På denne bakgrunn er Regjeringen innstilt på å foreslå for Stortinget:

1. Et livsvarig kompensasjonstillegg til personer som får ny tilpasset AFP og som får beregnet alderspensjon fra folketrygden helt eller delvis etter dagens opptjeningsregler, det vil si for personer i årskullene fra 1948 til 1962. Tillegget:
 - settes til 10 000 kroner på årsbasis i 2010 for 62-åringer som omfattes av ny AFP
 - kan likevel ikke være mer enn halvparten av AFP-påslaget
 - utformes nøytralt slik at senere uttak gir høyere årlig tillegg, og slik at det ikke er behov for regler om avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt
 - holdes nominelt fast i utbetalingsperioden
 - reguleres med lønnsveksten mellom årskullene
 - øker med 400 kroner ved 62 år for hvert nye årskull fra og med 1949-kullet til og med 1953-kullet
 - utfases i takt med dagens opptjeningsmodell i folketrygden fra og med 1954-kullet, som får 90 prosent av tillegget til 1953-kullet. Det siste kullet som får kompensasjonstillegg er 1962-kullet
 - utbetales skattefritt
 - finansieres fullt ut av staten.
2. En gradvis innfasing av levealdersjusteringen som følger av forslaget i høringsnotatet om ny alderspensjon i folketrygden av 28. januar 2008. Her benyttes observert dødelighet i en tiårsperiode før fylte 61 år som grunnlag for beregningen av de enkelte årskulls forholdstall/delingstall. Regjeringen er innstilt på å foreslå at levealdersjusteringen innfases ved at:
 - forholdstallet ved 67 år ikke skal øke mer enn 0,5 prosent fra ett årskull til det neste for kullene 1943 til 1949
 - skjermingen får gradvis mindre effekt for kullene 1950 til 1958 ved at denne teller 90 pst. for 1950-kullet, 80 pst. for 1951-kullet osv.Dette fører til lavere forholdstall for alle i årskullene fra 1944 til 1962, og dermed høyere alderspensjon for et gitt pensjoneringstidspunkt enn det som følger av høringsnotatet. Den foreslåtte endringen får ikke virkning for delingstallene som benyttes når alderspensjon er opptjent etter nye regler. Skjermingen påvirker dermed ikke alderspensjonen til personer født i 1963 eller senere i forhold til det som er skissert i høringsnotatet.

På bakgrunn av pensjonsforliket 23. april 2007 og innretningen av ny AFP-ordning i avtalen mellom partene, legger Regjeringen til grunn en påslagsordning for AFP som skissert i det partssammensatte AFP-utvalgets rapport av 6. februar 2008. Den konkrete utformingen er:

- Retten til AFP tjenes opp med 0,314 pst. av årlig pensjongivende inntekt fram til fylte 62 år og opp til en øvre grense på 7,1 G. Pensjongivende inntekt fastsettes på samme måte som ved beregningen av inntektpensjon i folketrygdens alderspensjon.
- AFP utbetales som et livsvarig påslag til alderspensjonen. Påslaget er 19 200 kroner høyere før enn etter fylte 67 år, gitt tilstrekkelig opptjening.
- Det årlige AFP-påslaget utformes nøytralt slik at det øker ved senere uttak, og slik at det ikke er behov for regler om avkorting av pensjon ved arbeidssinntekt. Påslaget økes ikke ytterligere ved uttak etter 70 år. Samme levealdersjustering som for alderspensjon fra folketrygden benyttes ved beregning av påslaget.
- Arbeidssinntekt kan kombineres med AFP og alderspensjon fra folketrygden uten avkorting, verken av AFP eller alderspensjonen.
- AFP reguleres på samme måte som inntektpensjon i ny alderspensjon i folketrygden både under opptjening og utbetaling.
- Arbeidstakeren må på uttakstidspunktet være ansatt og reell arbeidstaker i en bedrift som er omfattet av ordningen.
- Arbeidstakeren må ha vært omfattet av AFP-ordningen i minimum 7 av de siste 9 år.
- Alle fra og med 1948-kullet får ny tilpasset AFP fra og med iverksettingstidspunktet for pensjonsreformen i 2010, mens tidligere årskull beholder dagens AFP-ordning og kan ta ut AFP etter disse reglene også etter dette tidspunkt.

Regjeringen er innstilt på å foreslå for Stortinget at den livsvarige delen av AFP-påslaget legges til grunn ved vurderingen av retten til å ta ut pensjon i folketrygden før 67 år.

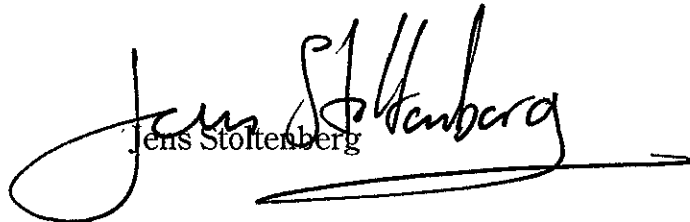
Regjeringen legger til grunn at en ny tilpasset AFP etableres som én felles ordning i privat sektor, organisatorisk knyttet til Felleskontoret for LO/NHO-ordningene. Det forutsettes at styrende organer reflekterer deltakelsen i ordningen. Staten yter løpende tilskudd knyttet til AFP-ordningen til arbeidstakerne/pensjonistene tilsvarende halvparten av ytelsen fra arbeidsgiverne, eksklusive utgifter til kompensasjonstillegget som finansieres fullt ut av staten, jf. punkt 1 ovenfor. Det forutsettes at det etableres en robust ordning for innbetaling av arbeidsgivernes premie, og at arbeidstakere som benytter ordningen er garantert utbetaling av AFP uavhengig av de enkelte bedriftenes

betalingsevne. Statens andel utbetales direkte til den enkelte ved at Arbeids- og velferdsetaten forestår beregning og utbetaling av pensjonene.

Med regjeringens bidrag vil folketrygdens alderspensjon sammen med en tilpasset AFP sikre gode pensjonsnivåer fra 62 år også etter 2010. Samtidig vil både folketrygdens alderspensjon og AFP motivere til arbeid, og underbygge hovedmålene for pensjonsreformen.

Regjeringen vil sørge for en fortløpende evaluering av pensjonsreformen for å kunne vurdere om reformen virker etter hensikten. Det er i denne forbindelsen ønskelig med løpende kontakt mellom regjeringen og partene i arbeidslivet. Regjeringen vil derfor opprette et arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd, hvor opplegget for og resultatene av evalueringsarbeidet kan gjennomgås. Oppgavene til Arbeidslivspolitisk råd legges inn i det nye rådet. Regjeringen har merket seg at partene senest i 2017 skal evaluere overgang til ny AFP.

Med vennlig hilsen

Jens Stoltenberg